

# Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/20062,Krzyze-Wolnosci-i-Solidarnosci-dla-Anny-Dydy-i-Hanny-Grabinskiej.html>  
2023-02-01, 07:35

## Krzyże Wolności i Solidarności dla Anny Dydy i Hanny Grabińskiej

30 września 2022 r. miało miejsce uroczyste uhonorowanie zasłużonych działaczek opozycji antykomunistycznej – Anny Dydy i Hanny Grabińskiej. W imieniu Prezydenta RP odznaczenia wręczyła Marzena Kruk, dyrektor Archiwum IPN.





Biogramy odznaczonych:

## Anna Dyda

Urodziła się w 1931 r. w Borku Starym. Była nauczycielką języka polskiego w Szkole Podstawowej w Piastowie, gdzie z pomocą Jana Olszewskiego założyła Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Nauczycieli. Od 1981 r. współpracowała z Hanną Grabińską, która wraz z ks. Jerzym Popiełuszką prowadziła magazyn z pomocą materialną dla osób represjonowanych. Przygotowywała paczki z odzieżą i żywnością, a następnie dostarczała je rodzinom osób uwięzionych i ukrywających się.

Ponadto kolportowała prasę podziemną w środowisku nauczycielskim. W 1985 r. została zwolniona z pracy w szkole za zorganizowanie wycieczki klasowej do grobu ks. Jerzego Popiełuszki. Działalność opozycyjną prowadziła do 1989 r.

## Hanna Grabińska

Urodziła się w 1931 r. w Wilnie. Brała aktywny udział w działalności antykomunistycznej na terenie Warszawy i była więźniem politycznym PRL. Prowadziła kolportaż literatury bezdebitowej oraz utrzymywała kontakty z działaczami Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela.

23 kwietnia 1982 r. dokonano przeszukania mieszkania Hanny Grabińskiej, w trakcie którego odnaleziono podziemne publikacje („Obserwator Wielkopolski”, „Tygodnik Akademicki”, „Tygodnik Mazowsze”, „Wola Solidarność”, „Solidarność Walcząca”), materiały i sprzęt poligraficzny, znaczki NSZZ „Solidarność” oraz kasyety magnetofonowe. Tego samego dnia została zatrzymana, a następnie 24 kwietnia 1982 r. osadzona w Areszcie Śledczym Warszawa-

Mokotów przy ul. Rakowieckiej. Została oskarżona o to, że przechowywała, gromadziła i rozpowszechniała nielegalne wydawnictwa NSZZ „Solidarności”. W trakcie przesłuchania nie przyznała się do zarzucanego jej czynu i odmówiła składania wyjaśnień. 5 sierpnia 1982 r. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego skazał ją na 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata. Na poczet orzeczonej kary został zaliczony okres tymczasowego aresztowania od 24 kwietnia 1982 r. Wolność odzyskała 6 sierpnia 1982 r.

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku, przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięi Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Źródłem uchwalenia Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.